

Informatieblad

De architectenbranche en de arbeidsmarkt.

De Stichting Fonds Architectenbureaus (SFA) ontwikkelt samen met de vakbonden en de Bond van Nederlandse Architecten (BNA) een visie op het arbeidsmarktbeleid voor de architectenbranche. Deze visie richt zich op het realiseren van een vitale arbeidsmarkt voor de architectenbranche, met kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel, nu en in de toekomst. Daarvoor zijn diverse onderzoeken verricht. In dit factsheet worden de onderzoeken kort belicht en verbonden aan de belangrijkste bevindingen. De komende periode zal de visie op het arbeidsmarktbeleid in samenspraak met de branche en opleiders verder worden ontwikkeld.

Onderzoek

De SFA en de BNA hebben de volgende onderzoeken laten verrichten:

- Arbeidsmarktonderzoek Architectenbranche: Arbeidsvoorwaardenvergelijking (dec 2008)
- Arbeidsmarktonderzoek: de attractiviteit van de branche nu en in de toekomst (jan 2009)
- Onderzoek Levensfasebewust personeelsbeleid (januari 2009)
- Beroepscompetentieprofielen (nov 2009)
- Werkgeversimago onder studenten (2009/2010)

Onderzoeksbevindingen

In 2009 kwam uit het *Arbeidsmarktonderzoek naar de attractiviteit van de branche* naar voren dat de architectenbranche op langere termijn een structureel tekort heeft aan vooral tekenaars en projectleiders. Dit tekort ontstaat vooral door een teruglopend aantal studenten dat voor de functies tekenaar en projectleider kiest.

In 2009 is daarom aan jongeren met een relevante studierichting gevraagd hoe zij kijken naar werken in de architectenbranche en naar de functies tekenaar en projectleider. Uit dit onderzoek blijkt dat de meesten die kiezen voor een relevante studierichting en voor werken in de architectenbranche al iemand kennen in de branche. De stage is tijdens de studie de meest bepalende factor voor de keuze om te willen werken in de branche. Een goede begeleiding en een aantrekkelijke stageopdracht zijn daarbij cruciale aspecten. Studenten uiten vaak de wens om door te groeien tot architect en vinden de functies tekenaar en projectleider minder aantrekkelijk. Opvallend is dat de huidige generatie jongeren een aanzienlijk andere benadering van werk en andere verwachtingen van werken in de branche heeft dan de huidige werknemers in de branche. Teamwork, het mogen meedoen en inzetten van de eigen expertise, gevarieerd en verantwoordelijk werk en

een laagdrempelige, niet hiërarchische werkomgeving zijn daarbij kernwoorden.

Om de interne arbeidsmarkt in kaart te brengen, is in 2009 een Beroepenanalyse uitgevoerd. De Beroepenanalyse bestaat uit een beschrijving van verschillende beroepen in de architectenbranche en uit competentieprofielen bij deze beroepen. Het gaat om de volgende beroepen:

	Architectuur	Technisch ontwerpen	Projectcoördinatie	Bouwkundig toezicht	Bestek / calculatie	Bureaucoördinatie	Informatica / automatisering	Administratie / financiën	Secretariaat / officemanagement
Laag									
Midden									
Hoog									

De meeste beroepscompetentieprofielen zijn beschreven op twee niveaus. Hierbij kan het laagste profiel van een beroepsgroep worden gezien als instapniveau voor een beginnend beroepsbeoefenaar. Ook zijn gangbare loopbaanpaden in kaart gebracht, die als voorbeeld kunnen dienen voor het creëren van doorstroommogelijkheden binnen een architectenbureau.

Op www.architectenplatform.nl wordt sinds 2009 aan zowel werknemers als werkgevers de mogelijkheid geboden te discussiëren over thema's als beloning, arbeidsduur en werktijden, vakantie en verlof, employability en vergoedingen. Deze discussie geeft mede vorm aan de modernisering van de CAO van de branche, waarmee de vakbonden en de BNA bezig zijn.

Dat de economische crisis impact heeft op de branche is meer dan duidelijk. Minder helder is welke impact de crisis heeft. Om over betrouwbare informatie te beschikken over de verwachte omvang van de branche na de economische crisis verricht het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) in opdracht van de BNA op dit moment onderzoek.

Visie elementen

Een vitale branche met kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel, nu en in de toekomst, is het uitgangspunt. Om dit te realiseren is een goed arbeidsmarktbeleid noodzakelijk met aandacht voor zowel de instroomkant als de doorstroomkant. De visieontwikkeling is op dit

moment nog in volle gang. Wel is een aantal speerpunten te benoemen:

- Instroom van jongeren blijft voor vernieuwing en continuïteit van de branche van belang. De aantrekkelijkheid van de branche en van de functies tekenaar en projectleider vragen aandacht. Verder kan de huidige crisis de studiekeuze voor de architectenbranche beïnvloeden. Aandachtspunten zijn:
 - samenwerking tussen scholen en de branche voor betere informatievoorziening enerzijds en betere aansluiting anderzijds;
 - werken aan een goed imago;
 - het aanbieden van werk dat past bij de vraag en de verwachting van de jongere.

- De verwachting is dat er typologieën bureaus zullen ontstaan: generalistisch tot zeer specialistisch met bijbehorende verschillende werkwijzen. Dat kan consequenties hebben voor het beeld van de architectenbranche en voor verschillende functies in de branche.

- Functie-eisen voor architecten, tekenaars, projectcoördinatie en bureaucoördinatie/management zullen veranderen. Nieuwe en aangepaste functie-eisen zijn te verwachten op de gebieden kennisontwikkeling (rondom techniek, bouwmaterialen, duurzaamheid en juridische zaken), tekenen en bouwprogrammatuur (3D tekenen en BIM), commerciële handelen (acquisitie, onderhandelen en klantgerichtheid) en samenwerken. Daarbij moet rekening worden gehouden met de kennis en vooral houding van de nieuwe generatie ten aanzien van werk en werken in de branche.

- Goed HR-beleid bevordert de ontwikkeling van medewerkers en draagt bij aan een vitale branche. Daarbij zijn vooral het houden van functioneringsgesprekken en het creëren van loopbaanpaden van belang.

Vervolg

Op dit moment worden gesprekken gevoerd met bouwkundeopleidingen en worden diverse onderzoeken afgerond. De branche is bij verschillende onderzoeken gevraagd mee te denken. Overige ideeën kunnen worden gemaild naar:

idekker@sfa-architecten.nl

Op www.sfa-architecten.nl houden wij u op de hoogte van de ontwikkelingen. U kunt zich daar ook abonneren op de nieuwsbrief.

